

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 262/2023-8

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho a zo sudcov Jany Laššákovej a Petra Molnára (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Tdo 39/2022 zo 7. decembra 2022 takto

r o z h o d o l :

1. Žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred Ústavným súdom Slovenskej republiky **n e v y h o v u j e .**
2. Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 7. marca 2023 namieta porušenie svojho práva na spravodlivý proces rozhodnutím všeobecného súdu označeným v záhlaví tohto uznesenia. Ústavnému súdu zároveň navrhuje, aby uvedené rozhodnutie všeobecného súdu zrušil a takisto žiada, aby mu ústavný súd ustanovil právneho zástupcu pre účely jeho zastupovania v konaní pred ústavným súdom.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ bol rozsudkom Okresného súdu Lučenec (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 3 T 121/2021 z 2. decembra 2021 uznaný vinným zo spáchania trestného činu podvodu. Na základe jeho odvolania bolo uvedené prvostupňové rozhodnutie okresného súdu zrušené rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 3 To 5/2022 z 9. februára 2022, ktorým krajský súd sám uznal sťažovateľa vinným zo spáchania trestného činu podvodu a uložil mu trest odňatia slobody vo výmere šiestich rokov a šiestich mesiacov. Uplatnené dovolanie sťažovateľa bolo uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 5 Tdo 39/2022 zo 7. decembra 2022 (ďalej

len „namietané dovolacie rozhodnutie“) odmietnuté podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku pre nesplnenie dovolacích dôvodov.

II.

Argumentácia sťažovateľa

3. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti v podstate kopíruje argumentáciu, ktorú prezentoval aj v uplatnenom dovolaní, navyše ešte laickým spôsobom prezentuje vlastnú subjektívnu interpretáciu skutkového stavu v jeho trestnej veci, kde svoje odsúdenie vníma ako nespravodlivé, založené na nepravdivých a vykonštruovaných tvrdeniach svedka poškodeného. V závere obsahu ústavnej sťažnosti formuluje tvrdenia o zaujatosti orgánov činných v trestnom konaní a zákonného sudcu konajúceho v jeho trestnej veci v odvolacom konaní, kde dotknuté osoby mali byť podľa mienky sťažovateľa z tohto dôvodu z jej prejednávania veci vylúčené.

4. Vzhľadom na uvedené argumenty vidí sťažovateľ v postupe najvyššieho súdu, ktorý odmietol ním podané dovolanie, porušenie svojho práva na spravodlivý proces.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

5. Podstatou argumentácie obsiahnutej v ústavnej sťažnosti je tvrdenie sťažovateľa o porušení jeho označeného práva postupom všeobecného súdu v trestnom konaní, ktorý odmietol ním uplatnené dovolanie napriek tomu, že sťažovateľ považuje svoje odsúdenie za nespravodlivé, založené na nepravdivých a vykonštruovaných tvrdeniach svedka poškodeného, ktorý podľa jeho mienky vystupoval vo vedenom trestnom konaní ako agent, bez splnenia zákonných podmienok určených pre uplatnenie uvedeného inštitútu.

6. Keďže ústavná sťažnosť sťažovateľa smeruje výslovne len proti rozhodnutiu dovolacieho súdu (druhostupňové rozhodnutie krajského súdu sťažovateľ v ústavnej sťažnosti neoznačil), pri posúdení jej opodstatnenosti bolo úlohou ústavného súdu posúdenie toho, či je právny záver najvyššieho súdu o nesplnení dovolacích dôvodov v kontexte sťažovateľom ponúknutej argumentácie, ktorú predostiera aj v ústavnej sťažnosti, primerane odôvodnený a či interpretácia právnej úpravy aplikovanej najvyšším súdom v sťažovateľovom prípade neodporuje jej podstate a zmyslu.

7. Z obsahu odôvodnenia namietaného dovolacieho rozhodnutia vyplýva, že dovolací súd v úvode odôvodnenia vo všeobecnosti sťažovateľovi vysvetlil, že dovolanie predstavuje mimoriadny opravný prostriedok, ktorý nie je určený k náprave akýchkoľvek pochybení súdov, ale len ku korekcii najzávažnejších, mimoriadnych procesných a hmotnoprávných väd. Vo vzťahu k sťažovateľom uplatnenému dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku (rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli vykonané zákonným spôsobom) najvyšší súd predostrel argumentáciu, v ktorej vyvrátil tvrdenie sťažovateľa o nezákonnom postupe súvisiacom

s vystupovaním svedka poškodeného vo vedenom trestnom konaní ako agenta (bez splnenia zákonných podmienok). Najvyšší súd argumentoval, že obsah spisového materiálu nepreukazuje, že by mal byť svedok poškodený orgánmi činnými v trestnom konaní využitý ako agent. Podľa vyjadrenia najvyššieho súdu svedok poškodený iniciatívne, sám podal trestné oznámenie, pri ktorého podaní súčasne oznámil, že sťažovateľ žiada o osobné stretnutie s poškodeným, ktoré bolo následne z tohto dôvodu monitorované políciou. Takúto situáciu však podľa najvyššieho súdu nemožno kvalifikovať ako činnosť agenta.

8. Pri argumentácii sťažovateľa uplatnenej v podanom dovolaní v rámci dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku (rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia) najvyšší súd upozornil, že dovolací súd správnosť a úplnosť zisteného skutku nemôže skúmať a meniť, keďže dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok neslúži k revízií skutkových zistení vykonaných súdom prvého stupňa a odvolacím súdom. Najvyšší súd v reakcii na konkrétne dovolacie námietky sťažovateľa vysvetlil, že ustálenie výšky škody z hľadiska právnej kvalifikácie je prípustné aj takým spôsobom, ktorý bol uplatnený v sťažovateľovom prípade, kde konajúci súd nešpecifikoval škodu presnou sumou, ale konštatoval, že sťažovateľom spôsobená škoda predstavovala sumu nie nižšiu ako 2 660 eur. Vo vzťahu k námietke sťažovateľa, že škoda nie je preukázaná vykonaným dokazovaním, najvyšší súd uviedol, že ide o námietku týkajúcu sa otázky dostatočnosti zistenia skutkového stavu, ktorú, tak ako už bolo uvedené, v dovolacom konaní nie je možné skúmať. Najvyšší súd ako neopodstatnenú posúdil aj argumentáciu sťažovateľa, v ktorej poukazoval na nenaplnenie znakov objektívnej stránky vyšetrovaného trestného činu podvodu, tvrdiac, že keď podľa znenia skutkovej vety sľúbil vybavenie vrátenia vodičského preukazu poškodenému, ktorému bol uložený doživotný zákaz činnosti viesť motorové vozidlá, tohto nemohol uviesť do omylu, keďže poškodenému muselo byť zrejmé, že by to bolo možné iba porušením právnych predpisov. Najvyšší súd, poukazujúc na ustálenú judikatúru sťažovateľovi, vysvetlil, že trestný čin podvodu môže byť spáchaný aj takým konaním, kde páchatel, ktorý prijme úplatok, len predstiera, že bude svojím vplyvom pôsobiť na výkon právomoci verejného činiteľa, aj keď to v skutočnosti nechce urobiť. Najvyšší súd dodal, že svedok poškodený, ktorý nemal právnické vzdelanie, sám uviedol, že aj keď mu bol uložený trest zákazu užívania motorových vozidiel doživotne, domnieval sa, že je možné vybaviť vrátenie vodičského oprávnenia. Napokon najvyšší súd potvrdil správnosť právnej kvalifikácie aj v otázke ustálenia spáchania trestného činu závažnejším spôsobom konania, kde vysvetlil, že v zmysle vykonaného dokazovania dochádzalo k opakovanému odovzdávaniu finančných prostriedkov vylákaných od poškodeného sťažovateľovi po dobu viac ako siedmich mesiacov, a tieto okolnosti predstavujú naplnenie uvedeného kvalifikačného znaku.

9. Po oboznámení sa s dôvodmi rozhodnutia najvyššieho súdu ústavný súd konštatuje, že sťažovateľovi bol prostredníctvom náležitej a logickej argumentácie v súlade so základným účelom dovolania ako mimoriadneho opravného prostriedku slúžiaceho výhradne (okrem dovolania uplatneného ministrom spravodlivosti) na korekciu väd právneho charakteru, a nie na revíziu skutkových zistení urobených súdmi prvého a druhého stupňa, vysvetlený právny záver o odmietnutí jeho dovolania pre nenaplnenie dovolacích dôvodov. Najvyšší súd veľmi podrobne

a jasne sťažovateľovi vysvetlil, že jednorazové monitorovanie (políciou) odovzdania finančných prostriedkov poškodeným, ktorý ešte pred tým podal trestné oznámenie, v ktorom okrem iného uviedol, že sťažovateľ sám žiada o ďalšie stretnutie a odovzdanie peňazí, nemožno kvalifikovať ako použitie agenta v trestnom konaní. Podľa názoru ústavného súdu bolo sťažovateľovi náležité a logicky vysvetlené aj to, že spôsob ustálenia spôsobenej škody konajúcim súdom má regulárnu podobu a že znaky objektívnej stránky trestného činu podvodu, konkrétne znak uvedenia do omylu, je v danom prípade dokazovaním pokrytý. Ústavný súd po preskúmaní odôvodnenia namietaného dovolacieho rozhodnutia najvyššieho súdu vo väzbe na obsah sťažnostnej argumentácie sťažovateľa teda dospel k záveru, že dovolací súd ústavne akceptovateľným spôsobom reagoval na dovolacie námietky sťažovateľa a primeraným spôsobom zodpovedal všetky relevantné právne otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, a preto rozhodnutie najvyššieho súdu nemožno hodnotiť ako arbitrárne. Výklad právnych noriem realizovaný najvyšším súdom nevykazuje znaky arbitrárnosti alebo jeho nezlučiteľnosti s právami zaručenými ústavou, prípadne medzinárodnou zmluvou, ktorou je Slovenská republika viazaná. Skutočnosť, že sťažovateľ zastáva iný právny názor, ako prijal v tejto veci najvyšší súd, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti namietaného dovolacieho rozhodnutia najvyššieho súdu a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť právny názor najvyššieho súdu svojím vlastným. O svojvôli pri výklade alebo aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom, v tomto prípade najvyšším súdom, by bolo možné uvažovať vtedy, ak by sa jeho názor natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (m. m. I. ÚS 115/02, IV. ÚS 226/2012). Ústavný súd navyše poukazuje na právny názor ustálený v jeho doterajšej judikatúre, podľa ktorého právo na spravodlivý proces neznačí právo na úspech v konaní pred všeobecným súdom (II. ÚS 3/97, II. ÚS 173/07).

10. S prihliadnutím na všetky uvedené čiastkové závery ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ako zjavne neopodstatnenú.

11. Pokiaľ ide o čiastkovú námietku sťažovateľa, resp. jeho tvrdenia o zaujatosti osôb konajúcich v jeho trestnej veci na úrovni orgánov činných v trestnom konaní a na všeobecnom súde v odvolacom stupni, ústavný súd pripomína, že z princípu subsidiarity (čl. 127 ods. 1 ústavy) limitujúceho vzťah ústavného súdu ku všeobecným súdom okrem iného vyplýva, že v prípade konania pred všeobecnými súdmi musí sťažovateľ ochranu svojich základných práv a slobôd vrátane argumentácie s tým spojenej uplatniť najskôr v tomto konaní a až následne v konaní pred ústavným súdom. Pripomína, že nevyužitie označenej možnosti ochrany práv sťažovateľa nemožno nahradzovať ústavnou sťažnosťou podanou ústavnému súdu, ktorý môže konať len vtedy, ak fyzická osoba alebo právnická osoba nemá, resp. nemala inú možnosť účinnej ochrany svojich práv (čl. 127 ods. 1 ústavy). S odkazom na túto ustálenú judikatúru a skutočnosť, že sťažovateľ mohol, avšak v dovolaní námietku, resp. tvrdenie, že v jeho trestnej veci konal orgán činný v trestnom konaní a sudca, ktorý mal byť z konania vylúčený, nepredniesol, a teda neuplatnil, ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa v označenej časti námietok podľa § 56 ods. 2 písm. d) zákona o ústavnom súde odmietol ako neprípustnú.

12. Pretože ústavná sťažnosť sťažovateľa bola ako celok odmietnutá, bolo bez právneho významu zaoberať sa jeho ďalšími požiadavkami uvedenými v návrhu na rozhodnutie, o ktorých rozhodovanie je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v tomto prípade nedošlo.

13. Ústavný súd vzhľadom na všetky svoje závery rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

IV.

K žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom

14. V zmysle § 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže ustanoviť navrhovateľovi právneho zástupcu, ak navrhovateľ o to požiadava, ak to odôvodňujú jeho pomery a nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti. Tieto tri predpoklady na ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom musia byť splnené súčasne. Ak hoci len jeden z týchto predpokladov nie je splnený, nemožno žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu vyhovieť (m. m. III. ÚS 265/2014, III. ÚS 588/2015).

15. Ústavný súd dospel k záveru, že v prípade sťažovateľa nie sú splnené podmienky na ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom. Z obsahu ústavnej sťažnosti a výsledku jej posúdenia ústavným súdom (ako to vyplýva z časti III tohto uznesenia) je zrejmé, že v danom prípade ide o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti (m. m. III. ÚS 265/2014, III. ÚS 588/2015, II. ÚS 193/2020). Keďže nebol splnený jeden z nevyhnutných predpokladov ustanovenia právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom, žiadosti sťažovateľa o ustanovenie právneho zástupcu ústavný súd nevyhoviel.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. mája 2023

Luboš Szigeti
predseda senátu